

GENOOTSCHAP NEDERLAND - ARUBA

VOOR U GELEZEN...

15 NOVEMBER 2014

TEN GELEIDE

Hierbij biedt het Genootschap Nederland-Aruba u een gecombineerde augustus-september 2014-editie aan van Voor u gelezen... Met een bloemlezing van interessante berichten over actuele ontwikkelingen in en om Aruba. In deze maanden werd het nieuws beheerst door een aantal Koninkrijkszaken zoals de nasleep van de aanhouding van Carvajal, de resolutie van het Tripartiet overleg om een onafhankelijk instituut voor Koninkrijksgeschillen in te stellen. Ander nieuws is o.a. dat het seismologisch onderzoek door Repsol bijna afgerond is. Voor meer nieuws over Aruba verwijzen wij u graag naar www.amigoe.com. Zie onze website www.genootschapnederlandaruba.nl. Wij wensen u veel leesplezier!

Koninkrijk- en EU-relaties

Amigoe 06-08-14: Bij nieuwe ontwikkeling worden 'koude zaken' weer opgepakt

ORANJESTAD — Zaken zoals de verdwijning van Natalee Holloway en de onopgeloste moord op journalist Poentje Castro zijn voorbeelden van zaken die nu stilliggen, maar elk moment weer opgepakt kunnen worden wanneer zich nieuwe ontwikkelingen voordoen.

Dan zegt voormalig hoofdofficier van Justitie Peter Blanken in zijn, vermoedelijk, laatste persconferentie. Vorige week werkte hij zijn laatste dag op het Openbaar Ministerie (OM) en hij kijkt tijdens de persconferentie terug op grote, nog onopgeloste zaken. Naast de moord op Castro en de verdwijning van Holloway zijn ook de verdwijning van de Amerikaanse Robyn Gardner en de moord op Edison Graciete voor de deur van Club 21 zaken die speelden in de vijf jaar dat Blanken hoofdofficier was en die nog niet gesloten zijn nu hij weer naar Nederland terugkeert. Volgens Blanken is het een kwestie van tijd totdat de moord op Graciete is opgelost. Hoofdverdachte Stanley Geerman is sinds de bewuste avond voortvluchtig en de autoriteiten denken dat hij het land verlaten heeft. De hoop rust op de anonieme tips die binnenkomen over de mogelijke verblijfplaats van Geerman. Holloway wordt al sinds 2005 vermist, maar de zaak speelde in de afgelopen jaren regelmatig op als mensen met tips kwamen rondom de mogelijke verblijfplaats van de jonge vrouw. Met name de reportage die Peter R. de Vries wijdde aan de verdwijning en zijn bezoek aan Aruba in 2010 zorgden ervoor dat de aandacht en daarmee speculaties rondom de zaak weer oplaaiden en dat Blanken nauw betrokken raakte bij de zaak. Ook de mysterieuze zaak rondom Gardner kwam recent weer in het nieuws. Op 2 augustus was het precies drie jaar geleden dat zij voor het laatst was gezien. Haar reispartner, en tevens de hoofdverdachte, Gary Giordano publiceerde recentelijk een boek over de verdwijning van Gardner en de 'hel' die hij naar zijn zeggen beleefde op Aruba.

Amigoe 08-08-14: Timmermans: 'Geen militaire dreiging Venezuela'

DEN HAAG — Er is geen sprake geweest van een militair dreigement door Venezuela na de aanhouding van Hugo Carvajal door de Arubaanse autoriteiten. Minister Frans Timmermans van Buitenlandse Zaken schrijft dit in antwoord op vragen van de Tweede Kamerfractie van D66.

Timmermans beantwoordde al eerder vragen van de Tweede Kamer over de kwestie, maar formuleerde zijn antwoord zodanig dat niet duidelijk was of er sprake was van een dreiging. "Venezuela heeft geprotesteerd tegen

de arrestatie en aangegeven dat er sprake was van inbreuk op internationaal recht”, antwoordde hij eerder deze week op vragen van de voormalige PVV'ers Louis Bontes en Joram van Klaveren.

De antwoorden op vragen van Wassila Hachchi en Sjoerd Sjoerdsma van D66 zijn iets concreter. "Er zijn geen militaire bedreigingen geuit", schrijft Timmermans. De Venezolaanse marineschepen die op 27 juli door de Kustwacht werden signaleerd waren onderweg van Maracaibo naar Porte Cabello en bevonden zich buiten de territoriale wateren. "Dit is een gangbare route", schrijft hij.

De minister herhaalt verder zijn antwoord dat de beslissing om Carvajal vrij te laten uitsluitend gebaseerd was op het Verdrag van Wenen. Dat het verzoek om hem als consul te laten werken op Aruba niet op de juiste wijze werd gedaan, doet daar niets aan af, aldus Timmermans. Het exequatur ofwel een machtiging was niet nodig. "Artikel 13 van het verdrag vereist niet dat er voor de voorlopige toelating van hoofden van consulaire posten expliciet goedkeuring dient te worden gegeven. (...) Venezuela (mocht) er op vertrouwen dat de heer Carvajal Barrios voorlopig, in afwachting van de verlening of weigering van het exequatur tot de werkzaamheden van consul-generaal was toegelaten. Hij genoot derhalve de immuniteiten die voortvloeien uit de functie van consul-generaal", aldus de minister. Ook de economische belangen, waar D66 naar vroeg, speelden volgens de minister geen rol. Timmermans meldt verder wel stellig dat Carvajal als persona-non-grata in de toekomst nooit toestemming zal krijgen om als consul in het Koninkrijk te werken.

De minister beantwoordt verder een vraag van D66 over het grondgebied van Venezuela. In 1978 zijn de zeegrenzen van het Koninkrijk en Venezuela vastgesteld. Die regeling heeft voorrang op het nationale recht van het Koninkrijk en Venezuela. Curaçao, Aruba en Bonaire vallen weliswaar binnen het gebied dat door Venezuela als exclusieve economische zone is gekenmerkt, maar dat is daarom geen bedreiging van de soevereiniteit van het Koninkrijk.

Tot slot gaat minister Timmermans ook in op de rol die de Verenigde Staten hebben gespeeld in deze kwestie, mede naar aanleiding van vragen die door de VVD-Tweede Kamerleden André Bosman en Han ten Broeke werden gesteld. De beslissing om Carvajal immuniteit te verlenen, is een beslissing die door Nederland alleen is genomen, dus zonder overleg met de Verenigde Staten. De Amerikaanse autoriteiten hebben ook geen contact gehad met de ministeries van Buitenlandse of Binnenlandse Zaken voor hun verzoek om Carvajal aan te houden. Timmermans moet het antwoord schuldig blijven op de vraag waarom dat niet gebeurd is.

Amigoe 12-08-14: Deken Aruba praat met Hoge Raad over belastingprocesrecht

ORANJESTAD — Lincoln Gomez, deken van de Arubaanse Orde van Advocaten, heeft een bezoek gebracht aan de president van de Hoge Raad, Geert Corstens, in Den Haag. Aanleiding voor zijn bezoek was een gesprek over de voorbereiding op een nieuwe wet op het gebied van belastingsprocesrecht voor de landen in het Caribische deel van het Koninkrijk. Een thema waar PDR-parlementariër Andin Bikker een amendement over heeft ingediend met als doel in de toekomst cassatiezaken die betrekking hebben op inkomstenbelasting te kunnen behandelen op Aruba. Dit thema stipte Corstens al aan tijdens zijn bezoek aan Aruba ter ere van de opening van het nieuwe gerechtshofgebouw, in januari van dit jaar. Na afloop van het gesprek overhandigde Gomez aan Corstens een bundeling van het meeste recente Arubaanse strafrecht, een mooie aanvulling voor de bibliotheek van de Hoge Raad. Corstens overhandigde Gomez op zijn beurt een bundel ter herdenking van 175 jaar van de Hoge Raad.

Amigoe 20-08-14: 'Onafhankelijk instituut voor Koninkrijksgechillen'

ORANJESTAD/PHILIPSBURG — Vertegenwoordigers van de parlementen van Aruba, Curaçao en St. Maarten willen de oprichting van een onafhankelijk instituut voor het beslechten van geschillen over het Koninkrijksstatuut. Dat is kort de inhoud van één van de resoluties die gisteren werd aangenomen tijdens het driepartij overleg in St. Maarten.

Daarnaast willen de drie parlementen ook advies van de Raad van State over de acties van de Rijksministerraad en de uitgevaardigde Koninklijk Besluiten (KB) aan St. Maarten vorig jaar en Aruba dit jaar. Dat heeft AVP-parlementariër Desiree Croes laten weten. Fractie leider Rene Herd  (AVP) drong aan op de motie ter oprichting van een onafhankelijk instituut voor het beslechten van geschillen tussen koninkrijkslanden. Hij kreeg bijval van Statenvoorzitter Mike Franco van Cura ao en St. Maarten's voorzitter van de commissie voor Koninkrijkszaken en Interparlementaire Relaties Roy Marlin. Beiden vinden dat de Caribische landen elkaar moeten steunen, schrijft Hilbert Haar voor het *Caribisch Netwerk*.

De bijeenkomst ging niet over wat Aruba heeft ondergaan met de weigering van de gouverneur om de begroting te tekenen en de opvolgende acties van de Rijksministerraad, aldus Marlin. "Het gaat om de oprichting van een onafhankelijk instituut voor het beslechten van geschillen. Nu kunnen we daarmee alleen naar de Rijksministerraad en daar hebben we dan juist een verschil van mening mee." De Rijksministerraad legt landen maatregelen op zonder rekening te houden met de diverse staatsregelingen. "Twee maanden geleden was Aruba aan de beurt, vorig jaar was het St. Maarten", zegt de voorzitter. "Als we ons niet gezamenlijk verzetten dan gaan ze zich steeds meer toe-eigenen."

Eigen rechter

"Wij zijn hier niet gekomen om andere landen te vragen zich met onze binnenlandse aangelegenheden te bemoeien", zei Herd  eerder deze week. "We zijn gekomen om punten te bespreken en voor het oprichten van een onafhankelijk instituut voor het beslechten van geschillen. Geen enkele regering kan rechter spelen over haar eigen handelen."

Opnieuw advies St. Maarten

Een tweede resolutie dringt er bij de drie Caribische landen op aan de Raad van State om advies te vragen over de aanwijzing die de Rijksministerraad in september vorig jaar gaf aan de gouverneur van St. Maarten. Het advies moet ook ingewonnen worden over de opdracht aan gouverneur Fredis Refunjol van Aruba. Dat de aanwijzing aan St. Maarten in de resolutie staat is opmerkelijk, omdat de regering vorig jaar al een reactie van de Raad van State ontving. De Raad liet St. Maarten weten zich niet met de kwestie in te laten, omdat het dan mogelijk betrokken zou raken bij een conflict tussen de Rijksministerraad en  en van de koninkrijkslanden.

MEP afwezig

Zoals gemeld was oppositiepartij MEP afwezig tijdens het inderhaast belegde tripartiet. Volgens fractie leider Evelyn Wever-Croes is het overleg een afleidingsmanoeuvre van de regeringspartij, bedoeld om de aandacht van het begrotingsonderzoek door het College financieel toezicht (Cft) af te leiden.

Amigoe 03-09-14: Premier Eman delegatieleider op VN conferentie

ORANJESTAD — De Nederlandse delegatieleider voor de derde Verenigde Naties Conferentie van Kleine Eilandstaten in Ontwikkeling (SIDS) is premier Mike Eman. Op dit moment zit de premier in Samoa in de Stille Oceaan, waar de conferentie plaats heeft. Van 1 tot 4 september is de aandacht gericht op een groep kleine eilanden die zich bezig houdt met duurzame ontwikkeling en opvalt door hun aparte eigenschappen en unieke kwetsbaarheidfactoren.

Het overkoepelende thema is 'Duurzame ontwikkeling van Kleine Eilandstaten in Ontwikkeling door middel van ware, duurzame samenwerkingsverbanden'. Namens het Koninkrijk der Nederlanden is een kleine delegatie vertegenwoordigd: Eman als delegatieleider, Rob Zaagman (Ambassadeur in Nieuw Zeeland), Michel Rentenaar (Special Envoy for Climate), Jocelyne Croes (kabinetsadviseur van Eman), Okama Brooks (senior policy advisor, Sint Maarten) en Saskia Tjeerdsma (advisor SIDS and UN Affairs, Ministerie van Buitenlandse Zaken Nederland). Voor Aruba speelt de conferentie een rol bij het inwinnen van steun voor de duurzaamheidsprojecten en -

plannen. De Nederlandse Minister van Buitenlandse Zaken, Frans Timmermans, en de Arubaanse premier zien de rol van Aruba als een positief gegeven na de vertroebelde relatie door de begrotingsperikelen. De belangrijkste doelstelling van de plenaire sessies in de Samoa-conferentie is de totstandkoming van een 'beknopt, gericht, toekomst- en actiegericht politiek document'.

Er is ook kritiek op de reis, onder andere vanuit de organisatie Rainbow Warriors International, een non-profit organisatie met als doelstelling 'De totstandkoming van een globale samenleving gebaseerd op duurzame ontwikkeling met speciale aandachtsgebieden Kleine Eilandstaten in Ontwikkeling, inheemse en niet-vertegenwoordigde volkeren'. "De regering van Aruba heeft niets te zoeken op Samoa, haar Green Aruba is in duigen gevallen", meent deze stichting. Verdere kanttekeningen worden door leden van een oppositiepartij geplaatst bij de keuze voor Samoa, dat onder een dictatoriaal bewind zou lijden.

Amigoe 10-09-14: 'Vertegenwoordiging Nederland in Fiscale Raad geen inbreuk op autonomie'

ORANJESTAD — Dat de Rijksministerraad een lid van de nieuwe Fiscale Raad van Aruba mag benoemen, doet geen afbreuk aan de autonomie van Aruba. Dit zegt premier Mike Eman (AVP) gisteren tegen Amigoe na de opening van het parlementaire jaar. De mogelijke invoering van een transactietaks komt ten goede aan een nieuw investeringsfonds dat vanaf volgend jaar Fondo Desaroyo Aruba (FDA) vervangt.

Waarnemend gouverneur Ella Tromp-Yarzagaray kondigde gisteren officieel aan wat premier Eman al tijdens zijn laatste bezoek aan Nederland aan de pers meldde over de komst van een driekoppige Financiële Raad. "We hebben nu het raamwerk vastgesteld in de Ministerraad", aldus de premier. Het gaat hier om hetzelfde onafhankelijke orgaan dat begrotingen moet toetsen aan een set normen zodra de zogeheten 'balanced budget rule' in de staatsregeling is verankerd. Enig verschil nu is dat naast twee door de Arubaanse regering aangestelde leden ook een door de Rijksministerraad aangewezen persoon zitting in deze raad neemt. De twee Arubaanse leden van de Fiscale Raad worden op dezelfde manier benoemd als leden van de Algemene Rekenkamer (ARA), dus met een brede meerderheid van zowel regeringsfractie als oppositie. Dat de Rijksministerraad kan aanschuiven helpt alleen maar om Nederland een helder beeld te kunnen geven. "Het Nederlandse standpunt is een beetje gebaseerd op de gedachte dat als er ooit iets fout gaat, Nederland uiteindelijk de rekening moet betalen, en die gedachte leidt tot zorgen als men niet weet wat er gaande is. We kunnen dat het beste verhelpen door inzicht te geven en wij hebben daar niets op tegen en zien niet dat een door de Rijksministerraad aangewezen lid van de Fiscal Council onze autonome bevoegdheden raakt", aldus de premier.

Nieuw investeringsfonds

FDA wordt volgend jaar opgeheven. "Er moet een nieuw fonds komen en er moet een voeding komen voor dat fonds. Een idee dat we hebben om dat fonds te voeden is een taks die heel efficiënt is. Het geld gaat niet naar de overheid, maar direct naar dit fonds en we hebben Aruba Investment Bank (AIB) gevraagd om de structuur van dit fonds zoveel mogelijk te doen lijken op FDA. De transactietaks is een optie voor vulling van dit fonds. Je hoeft niet achter winkels aan te lopen zoals met de bbo. Het wordt gewoon door de banken geregistreerd. Je hoeft alleen maar naar vier of vijf banken te gaan op Aruba en die zorgen voor de inning. Die banken werken bovendien zo geautomatiseerd dat het nog efficiënter wordt."

'Duidelijke lijnen'

De recente spanningen tussen de Arubaanse regering en Nederland hebben in ieder geval geleid tot duidelijkheid over de standpunten van beide landen binnen het Koninkrijk, stelt premier Eman. "Aruba heeft duidelijk aangegeven hoe belangrijk onze autonomie voor ons is en hoever we bereid zijn die te verdedigen en ik denk dat de Rijksministerraad heel duidelijk heeft aangegeven hoe belangrijk het voor hen is dat wij houdbare openbare

financiën hebben. Die lijnen zijn heel duidelijk gemarkeerd. Misschien is de winst uit de spanning dat in ieder geval voor de partijen de opstellingen heel duidelijk zijn geworden. Wij moeten vooruit in het belang van Aruba en van het Koninkrijk en binnen die realisatie zit de zoektocht naar hoe we die twee posities kunnen synchroniseren met één algemeen belang voor het Koninkrijk en ik denk dat wij beide goed bezig zijn in dat proces”, aldus de premier. Hij zegt dat er nu geen sprake meer is van een impasse. “Er is natuurlijk nog wel de vraag van hoe maak je die vertaalslag van posities die zo hard en scherp gemarkeerd zijn naar een gemeenschappelijk standpunt dat voor zowel Nederland als Aruba acceptabel is en gedragen kan worden. Met die invulling zijn we nu bezig en daarbij helpt wel dat Aruba zeker onder deze regering altijd het constructieve heeft gezocht. Er is dus veel goodwill, initiatief en toewijding voor behoud van het Koninkrijk.”

Bliksembezoek

Afgelopen weekend was onder meer Richard van Zwol, hoogste ambtenaar van minister Ronald Plasterk (PvdA) van Koninkrijksrelaties op Aruba voor een bliksembezoek. “We hebben weer doorgenomen hoever wij zijn met de begroting van 2015 en wat de overheid heeft gedaan met de signalen die gekomen zijn uit Den Haag over houdbare openbare financiën. We hebben daar heel goed overleg over gehad. Ik denk dat men wel ziet dat wij daar serieus mee bezig zijn en ik hoop dat dat ook tot geruststelling leidt in Den Haag”, besluit premier Eman.

Amigoe 10-09-14: Aruba en St. Maarten houden invloed op sancties

DEN HAAG — In tegenstelling tot Curaçao, houden Aruba en St. Maarten wel inspraak als het gaat om Europese sancties tegen andere landen. Minister Frans Timmermans van Buitenlandse Zaken schrijft dit in antwoord op vragen van de VVD-Tweede Kamerleden André Bosman, Mark Verheijen en Han ten Broeke.

De minister stuurde vorige week een voorstel voor een Rijkssanctiewet naar de Tweede Kamer waardoor EU-sancties automatisch gelden binnen alle landen van het Koninkrijk. Aanleiding was de afwijzing van een eigen Sanctielandsverordening door de Staten van Curaçao.

De Rijkssanctiewet geldt in principe ook voor Aruba en St. Maarten, maar die hebben als voordeel dat ze een eigen Sanctielandsverordening hebben, zodat ze zelf kunnen bepalen welke onderdelen gelden. “Van die mogelijkheid zal gebruik worden gemaakt om bepalingen waarvoor de landen zelf in de eigen sanctielandsverordening adequate voorzieningen hebben getroffen, voor die landen buiten werking te laten”, aldus Timmermans.

Uit de brief van de minister valt verder af te leiden dat hij niet pessimistisch is over de samenwerking met Curaçao op het gebied van buitenlandse betrekkingen. De VVD had de indruk dat Curaçao moeite had met het feit dat dit een Koninkrijksaangelegenheid is. “Minister-president Asjes heeft herhaaldelijk verzekerd dit te erkennen en te respecteren. De autonome landen van het Koninkrijk hebben de mogelijkheid zelf contacten met staten en organisaties te onderhouden, zolang de eenheid van het buitenlands beleid van het Koninkrijk gewaarborgd blijft”, aldus Timmermans. Volgens de minister heeft de Curaçaose regering inmiddels aangegeven de EU-sancties tegen de Russische Federatie onder de aandacht te brengen van betrokken organisaties en bedrijven. In juli 2012 gaf de toenmalige Curaçaose regering via deelname aan de Rijksministerraad aan om ook sancties tegen Iran over te zullen nemen, schrijft hij.

Financiën en economie

Amigoe 14-08-14: Seismologisch onderzoek Repsol bijna klaar

ORANJESTAD — De Spaanse olie- en gasmaatschappij Repsol verwacht in september de tweede onderzoeksfase van de Arubaanse zeebodem te hebben afgerond. Dat bleek gisteren na een bezoek van

regeringsfunctionarissen aan het onderzoeksschip Polar Duke. De regering heeft goede hoop dat de zeebodem fossiele brandstoffen bevat.

Mike de Meza (AVP), minister van Economische Zaken, Communicatie, Energie en Milieu, werd samen met Frank Hoevertsz, directeur Utilities, Armando Curet van Compania Arubano di Petroleo (CAP) en Hans Sjiem Fat, juridisch adviseur, per helikopter naar het schip gevlogen. General Manager van Repsol Aruba, Willy Hernandez, begeleidde het gezelschap aan boord van de Polar Duke en gaf uitleg over het gedetailleerd (3D) seismologisch onderzoek waarmee Repsol bezig is.

Het is de tweede fase in het onderzoek naar de aanwezigheid van olie- en of gasreserves in de Arubaanse zeebodem. De eerste fase, 2D seismologisch onderzoek, bood voldoende aanwijzingen om de tweede fase begin dit jaar in te laten gaan. Nadat het huidige 3D seismologisch onderzoek wordt afgerond zal de analyse van de onderzoeksdata nog minstens enkele maanden tijd kosten. Wanneer ook uit dit gedetailleerde onderzoek blijkt dat er mogelijk gas en/of olie in de bodem zit, volgen proefboringen. Alleen via deze boringen kan met zekerheid gezegd worden of eventueel aanwezige fossiele brandstof gedolven kan worden. Eventuele winning wordt op z'n vroegst in 2020 verwacht.

CAP, Repsol en de regering sloten in december 2012 een contract voor exploratie van de Arubaanse zeebodem op zoek naar aardolie en –gas. Repsol heeft in het contract de exclusieve rechten om eventuele vondsten te ontginnen. De eerste fase, het tweedimensionaal onderzoek, werd van half februari tot begin april 2013 met speciale schepen uitgevoerd voor de kust van Aruba. De tweede fase is nu in volle gang op zo'n 10 kilometer van de noordkust. In augustus vorig jaar sloot CAP ook een samenwerkingsovereenkomst met het Nederlandse gasopsporingsbedrijf EBN om advies en expertise te geven wanneer gas wordt gevonden in de Arubaanse zeebodem. Repsol heeft ondertussen aansluiting gezocht bij energiebedrijven British Gas en Total voor de exploratie op Aruba. Volgens Hernandez een goede indicatie dat de vermoedens van Repsol, over de aanwezigheid van fossiele brandstoffen, worden gedeeld door andere belangrijke internationale bedrijven. Uit de eerste resultaten heeft Repsol overigens het vermoeden van gasvondsten. Maar dat zal nog moeten blijken, liet hij eerder weten.

Amigoe 29-08-14: Onderzoek begroting toch begin september afgerond

ORANJESTAD/DEN HAAG — Minister Ronald Plasterk van Koninkrijksrelaties verwacht dat het onderzoek naar de Arubaanse begroting toch begin september afgerond is. Vervolgens heeft de Arubaanse regering drie weken de tijd om te reageren.

Dat zei de minister vanochtend in een interview met de NOS. Eerder nog was de verwachting dat het onderzoek naar de begroting halverwege september afgerond zou worden. Ruim twee weken later dan gepland. De vertraging kwam door aanvankelijke tegenwerking vanuit de regering. Ambtenaren kregen instructie om geen documenten te overleggen aan het secretariaat van het College Financieel Toezicht (Cft), de commissie die het onderzoek naar de begroting uitvoert. Het eindrapport van de Cft-commissie zou eigenlijk 25 augustus, enkele dagen voor de opening van het nieuwe parlementaire jaar en de geplande indiening van de begroting van 2015, worden aangeboden. Gisteren ging Plasterk in gesprek met premier Mike Eman (AVP) over het lopende onderzoek. "Het is goed om met elkaar te spreken. We hebben af en toe verschillende opvattingen, maar we hebben altijd goed contact", aldus de minister. De staatsschuld van Aruba is onder de huidige regering verdubbeld. Het is daarom van belang dat er een 'stevig geloofwaardig pad' komt dat de staatsschuld terugbrengt naar verhoudingen die voor de toekomst duurzaam zijn.

Eerder werd de begroting van Aruba afgekeurd waarna een onderzoekscommissie vanuit Nederland werd aangesteld. Het afkeuren van de begroting leidde tot woede bij Eman die kort daarna in hongerstaking ging. Op de vraag wat Plasterk van deze hongerstaking vond, meldt hij dat het een 'onwenselijke situatie' betrof, maar dat hij er geen oordeel over wil geven.

Diversen

Amigoe 21-08-14: Vernieuwd Baby Beach over twee weken opgeleverd

SAN NICOLAS — In de tweede week van september wordt het compleet vernieuwde strand Baby Beach opgeleverd. Dat lieten Infrastructuur-minister Benny Sevinger (AVP) en Toerisme-minister Otmar Oduber (AVP) gisteren weten tijdens een persconferentie die ter plaatse werd gehouden. Het gaat om een project van 1,8 miljoen florin dat in april van dit jaar van start ging en werd uitgevoerd door bouwbedrijf BIC Corporation. Woordvoerder van de Toerisme-minister, Carolina Rojas-Lacle laat weten dat mensen positief reageren. “Het is een zogeheten beautification van het strand”, legt ze uit. “Er zijn klinkers geplaatst, ook is er een muurtje (vergelijkbaar met de muur bij het strand Arashi, red.) gemetseld en palmbomen gepland. Verder is er een parkeerplaats aangelegd.” Beide ministers zeggen trots te zijn op de voortgang van het project. Het doel is om Baby Beach, en daarmee San Nicolas, aantrekkelijker te maken voor toeristen.

Amigoe 08-09-14: Zonnepark luchthaven vertraagd

ORANJESTAD — Het zonnepark op luchthaven Reina Beatrix wordt waarschijnlijk pas eind dit jaar opgeleverd. Het project zou aanvankelijk eind mei worden opgeleverd. Wat de reden is voor de vertraging - het project zou zelfs on hold staan - is onbekend bij Elmar.

Eerder lieten Frank Hoevertz, directeur Utilities en Elmar-directeur Robert Hendriquez weten dat het park na de zomer helemaal af moest zijn. Nu wordt het project geconfronteerd met een ‘nog onbekend probleem’ waardoor dat streven niet gehaald is. Volgens Henriquez staat het project ‘on hold’. Maar hij benadrukt dat de ontwikkelaar heeft beloofd het zonnepark eind dit jaar op te leveren.

Beveiliging

De bouw van het zonnepanelenpark zou al langer gaan duren dan bij andere parken omdat het bij een vliegveld wordt aangelegd, zo gaven de directeuren half mei aan. Dit betekent onder andere dat er bewakingscamera’s moeten worden geplaatst. Maar door de overkapping met daarop de zonnepanelen, worden de parkeerplaatsen donker. En dit kan ten koste gaan van de veiligheid. Daarom en omdat het park bij de luchthaven wordt aangelegd, moeten er extra bewakingscamera’s worden geplaatst en komt er extra verlichting.

500 huishoudens

Het park wordt aangelegd door het Nederlandse bedrijf Pfixx Solar, in samenwerking met de Arubaanse bedrijven Albo en Croon. De 14.000 zonnepanelen die geplaatst worden, moeten zo’n 3,5 Megawatt aan energie opwekken. Hiermee kunnen dan 500 huishoudens worden voorzien van stroom.

Amigoe 22-09-14: ‘Vrouwe Justitia heeft Arubaanse uitstraling’

ORANJESTAD — Het Willem de Zwijgerplein, het plein voor de ingang van de rechtbank, is sinds vandaag een standbeeld rijker. Vanmorgen werd het nieuwe beeld van Vrouwe Justitia in het bijzijn van ministers, pers en omstanders gepresenteerd. Premier Mike Eman onthulde het nieuwe beeld dat ontworpen is door Ciro Abath. Met de plechtigheid werd ook het gerenoveerde plein officieel in gebruik genomen.

Samen met de vicepresident van het Gemeenschappelijk Hof, Jack Verhoeven, onthulde Eman het nieuwe standbeeld aan het Willem de Zwijgerplein. Het beeld is een versie van Vrouwe Justitia met Arubaanse aspecten. Dat was één van de voorwaarden vertelt Daphne Every, projectleider en tevens werkzaam bij het Monumentenbureau. “Het was belangrijk voor ons dat het beeld een Arubaanse uitstraling had, maar ook klassiek bleef, zoals Vrouwe Justitia zelf is.”

Kunstenaar Abath is ruim anderhalf jaar bezig geweest met het ontwerpen van het beeld. "Daarbij heb ik gelet op verschillende aspecten zoals de lokale sfeer, de uitstraling en het windeffect in de toga. Dat maakt het minder statisch", zegt hij tegen Amigoe. Bijzonder aan het beeld is dat de blinddoek die het standbeeld om heeft in de avonduren licht geeft. Het is niet het eerste beeld van Abath dat in de stad staat. Een half jaar geleden werd een beeld van de kunstenaar onthuld bij de Aruba Bank.

Amigoe 23-09-14: 'Aruba lichtend voorbeeld verduurzaming'

ORANJESTAD/DEN HAAG — Gevolmachtigd minister Alfonso Boekhoudt heeft gisteren bij de opening van het tweejaarlijkse congres Licht 2014 in Den Haag gesproken over 'de wereldwijde ontwikkelingen in de wereld van licht en de internationale invloed van Aruba'.

Dat meldt vakblad LED Magazine. Met de plannen om in 2020 volledig duurzaam te zijn is Aruba 'een internationaal voorbeeld voor andere landen', aldus de minister. Boekhoudt vertelt tijdens het congres over het streven van Aruba. "Onze minister-president heeft een missie, die houdt in dat we economische en sociale veerkracht willen creëren die de gezondheid, het geluk en welzijn van onze inwoners verhoogt", aldus Boekhoudt. "Wij willen in 2020 volledig onafhankelijk zijn van fossiele brandstoffen en enkel schone energie produceren."

Philips

Onafhankelijkheid van fossiele brandstoffen moet bereikt worden door het inzetten van alternatieve energiebronnen en energiezuinige apparaten. Onder meer door het gebruik van windmolens, zonnepanelen en door het laten branden van energiezuinige led-verlichting. "Niet voor niets tekenden wij afgelopen april een overeenkomst met Philips om de verschillende soorten verlichting op ons eiland onder handen te nemen", vertelt Boekhoudt. Hij presenteerde ook een korte video met betrekking tot de manier waarop het plan wordt aangepakt. Daarin wordt duidelijk dat Aruba het eerste land in de Cariben is dat energie onder water gaat opslaan.

Het congres Licht is een tweejaarlijks evenement en duurt van 21 september tot 24 september. Het is een initiatief van de Duitse, Oostenrijkse, Zwitserse en Nederlandse 'lichttechnische genootschappen'. Het is een platform voor de wetenschap en praktijk, advies en ontwerp en aanschaf en onderhoud van alles wat met licht te maken heeft.

Amigoe 24-09-14: Mito Croes ingezworen als lid Raad van State

ORANJESTAD/DEN HAAG — Voormalig minister Mito Croes (68) is onlangs in paleis Noordeinde in Den Haag ten overstaan van koning Willem-Alexander ingezworen als lid van de Raad van State (RvS). Begin deze maand kreeg de voordracht van Croes eindelijk groen licht van de Rijksministerraad. Croes vervangt Hubert Maduro die op 1 april vertrok bij deze Raad.

Nadat de termijn van Maduro verliep, werd Croes door het Arubaanse kabinet voorgedragen als zijn opvolger. Croes heeft een lange carrière achter de rug op verschillende gebieden waaronder wetgeving en staatsrecht. Hij was onder meer Statenlid van de Nederlandse Antillen, minister van de Nederlandse Antillen, minister van Welzijnszaken van Aruba en gevolmachtigde minister van Aruba in Nederland. Met zijn rijke ervaring werd hij door de Arubaanse regering als 'ideale kandidaat' gezien voor de RvS. Minister Ronald Plasterk van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties leek aanvankelijk niet happig op de benoeming van Croes.

Vertraging

In de Tweede Kamer werden medio juli vragen gesteld aan deze minister over de trage benoeming van een Arubaanse vertegenwoordiger in de RvS. Plasterk wilde niet op de voordracht van Croes ingaan maar liet wel weten dat hij, als minister van BZK, een voordracht moet doen waar de regering van Aruba het mee eens is. "Het

betekent niet dat de voorkeur van de Arubaanse regering direct of automatisch tot benoeming moet leiden”, aldus Plasterk in beantwoording aan de Kamer.

Begroting

De benoeming van Croes zou door Nederland vertraagd zijn uit frustratie over de confrontatie over de Landsbegroting 2014. De Rijksministerraad zou op 11 juli beslissen over de benoeming van Croes maar voerde het punt van de agenda af. Wel werd gesproken over de Landsbegroting van Aruba en besloten tot onderzoek naar de openbare financiën. De gouverneur kreeg middels een Koninklijk Besluit de opdracht om de begroting, hangende onderzoek, aan te houden. Toenmalige Financiën-minister Juan David Yrausquin diende zijn ontslag in en premier Mike Eman besloot korte tijd in hongerstaking te gaan. Het eindrapport van de onderzoekscommissie werd 12 september aangeboden maar is nog altijd niet openbaar gemaakt. De regering heeft van de Rijksministerraad drie weken de tijd (tot 3 oktober) gekregen om aanbevelingen van het rapport op te nemen in wijzigingen die in de begroting gemaakt moeten worden.

Deze wijzigingen moeten vervolgens naar de Raad van Advies en daarna naar het parlement voor goedkeuring. Pas als de aangepaste begroting aan de Staten wordt aangeboden, moet het rapport openbaar worden. Premier Eman kan er echter ook voor kiezen om het rapport eerder te publiceren.

Amigoe 25-09-14: Aantal vakken struikelblok gelijkwaardigheid Arubaanse diploma's

ORANJESTAD — “In het protocol is niet vastgelegd dat leerlingen in Aruba in minder vakken eindexamen mogen doen dan in Nederland om dan wel een, met Nederland, vergelijkbaar diploma te kunnen halen.” Dat laat Michiel Hendriks, woordvoerder van het Nederlandse ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) desgevraagd aan Amigoe weten. Hij verwijst naar het onderwijs-protocol (2012) tussen Nederland en Aruba. Hierin is opgenomen dat Arubaanse leerlingen in 2016 (havo) en 2017 (vwo) te maken krijgen met aangescherpte Nederlandse exameneisen en hetzelfde aantal diplomavakken moeten hebben als Nederlandse eindexamenleerlingen.

Anders zijn hun diploma's niet gelijkwaardig aan die van Nederland en kunnen hogescholen en universiteiten in Nederland aanvullende eisen stellen, voordat ze Arubaanse studenten toelaten. Het ministerie van OCW is echter volgens Onderwijs-minister Michelle Hooyboer-Winklaar (AVP) positief over mogelijk uitstel van de eisen. Dat laat de minister in een reactie aan Amigoe weten.

Vak minder

Verscherpte examennormen kunnen relatief gemakkelijk worden ingevoerd. Het gelijktrekken van het aantal eindexamenvakken heeft echter meer voeten in de aarde. Momenteel doen havo-leerlingen in zes vakken verplicht examen, voor vwo ligt het aantal verplichte vakken op zeven. Arubaanse leerlingen hebben nu dus een vak minder dan de Nederlandse leerlingen. Geen probleem voor Arubaanse leerlingen die dit schooljaar examen doen, voor hen is gelijkwaardigheid van de diploma's nog gegarandeerd. De leerlingen in de vierde klas worden als eersten met de aanscherping geconfronteerd. Sommige vierdeklassers hebben echter vrijwillig een extra vak gekozen. Het gaat om 48 procent (145) van de havo-leerlingen en maar liefst 86 procent (82) van de vwo-leerlingen, aldus Colegio Arubano. Een percentage dat gewoonlijk zakt rond het eerste rapport.

Met een kleiner vakkenpakket worden de kansen op toelating aan het hoger onderwijs straks kleiner. Dat zegt OCW-woordvoerder Hendriks tegen Amigoe. “Het aantal vakken is een belangrijke indicator of sprake is van voldoende gelijkwaardigheid tussen het Arubaanse diploma en het Nederlandse equivalent”, benadrukt hij.

Uitstel

Directie Onderwijs is echter in overleg met het ministerie van OCW over uitstel van (een deel van) deze eisen. Onderwijs-minister Winklaar vertelt *Amigoe* dat Aruba een voorstel heeft ingediend over gefaseerde implementatie van de afspraken in het onderwijs-protocol tussen Nederland en Aruba uit 2012. “De eerste fase is in schooljaar 2014-2015 al begonnen met aanpassing van verschillende normen. De volgende fase is aanpassing van het vakkenpakket”, aldus Winklaar. Deze laatste fase is in april van start gegaan.

Amigoe 26-09-14: Mike Eman illustreert groene plannen op VN-top

ORANJESTAD — Premier Mike Eman (AVP) vergezelde de Nederlandse premier Mark Rutte afgelopen woensdag als vertegenwoordiger van het Koninkrijk tijdens de opening van de klimaatop van de Verenigde Naties in New York.

Eman sprak tijdens een evenement georganiseerd door het United Nations Development Programme (UNDP) en United Nations Development Group (UNDG) als onderdeel van de agenda van activiteiten en meetings voor de deelnemers. De visie van Aruba 2020 als voorbeeld van een klein eiland dat duurzaamheid voorop heeft staan en de daarmee gepaard gaande economische voordelen werden door Eman ten tonele gebracht. Voorbeelden van groene resultaten zijn het zonnepark bij de luchthaven, wat zo goed als klaar is, en de verlaging van de importheffing op hybride en elektrische auto's en energiezuinige airco's. Daar tegenover staat dat het tweede windmolenpark bij Uirama nog niet is gestart en dat daarover nog diverse juridische procedures lopen. Ook bestaat er op Aruba geen afvalscheiding en wordt afval illegaal gedumpt. De legale vuilstortplaats is propvol en in de supermarkten worden dagelijks legio plastic zakjes gebruikt om de boodschappen van de klant in te verpakken. Tijdens evenementen is het gebruik van milieuvriendelijke bekertjes een uitzondering, de voorkeur wordt aan plastic gegeven. Bovendien wordt onderzocht of de Arubaanse zeebodem olie en of gas bevat. Mocht dat het geval zijn, dan worden deze fossiele brandstoffen geëxploiteerd.